

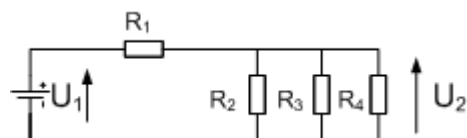
ITD12011 Fysikk og kjemi

Løsningsforslag til Frivillig øving 2

Oppgave 1

Kretsen under har følgende komponentverdier:

$$U_1 = 5,0 \text{ V} \quad R_1 = R_2 = 2,0 \text{ K}\Omega \quad R_3 = R_4 = 5,6 \text{ K}\Omega.$$

Hva blir spenningen U_2 ?

Beregner parallellkoblingen av R_2 , R_3 og R_4 .

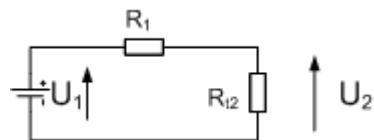
Begynner først med (f.eks) parallellkoblingen av R_3 og R_4 , som vi kan kalle R_{t1} :

$$R_{t1} = \frac{R_3 \cdot R_4}{R_3 + R_4} = \frac{5,6 \cdot 10^3 \cdot 5,6 \cdot 10^3}{5,6 \cdot 10^3 + 5,6 \cdot 10^3} = \frac{31,36 \cdot 10^6}{11,2 \cdot 10^3} = 2,8 \cdot 10^3 = 2,8 [\text{K}\Omega]$$

Deretter beregner vi parallellkoblingen av R_{t1} og R_2 , som vi kan kalle R_{t2} :

$$R_{t2} = \frac{R_2 \cdot R_{t1}}{R_2 + R_{t1}} = \frac{2,0 \cdot 10^3 \cdot 2,8 \cdot 10^3}{2,0 \cdot 10^3 + 2,8 \cdot 10^3} = \frac{5,6 \cdot 10^6}{4,8 \cdot 10^3} = 1,17 \cdot 10^3 = 1,17 [\text{K}\Omega]$$

Vi har nå denne kretsen som vi bruker for å regne ut spenningen U_2 :

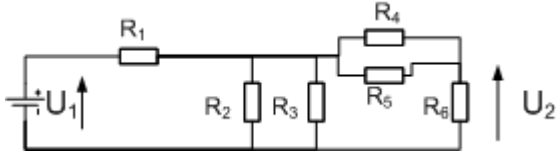

$$U_2 = \frac{U_1}{R_1 + R_{t2}} \cdot R_{t2} = \frac{5 \cdot 1,17}{2,0 + 1,17} \text{ V} = \frac{5,85}{3,17} \text{ V} = 1,85 \text{ V}$$

Oppgave 2

Kretsen under har følgende komponentverdier:

$$U_1 = 5V \quad R_1 = 2,0K\Omega \quad R_2 = 1,2 K\Omega \quad R_3 = 2,7K\Omega \quad R_4 = 5,6K\Omega \\ R_5 = 1,0K\Omega \quad R_6 = 47K\Omega.$$

a. Hva blir strømmen gjennom R_1 ?

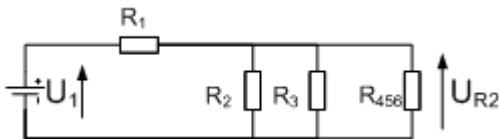
Beregner først parallellkoblingen av R_4 og R_5 , som vi kaller R_{45} :

$$R_{45} = \frac{R_4 \cdot R_5}{R_4 + R_5} = \frac{5,6 \cdot 1,0}{5,6 + 1,0} [K\Omega] = \frac{5,6}{6,6} [K\Omega] = 0,85 [K\Omega]$$

Regner så ut summen av R_{45} og R_6 (de er jo koblet i serie), som vi kaller R_{456} :

$$R_{456} = R_{45} + R_6 = (0,85 + 47) [K\Omega] = 47,85 [K\Omega]$$

Dette gir oss denne figuren:

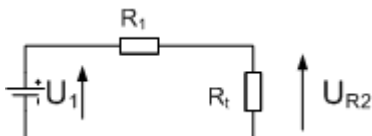
Regner ut parallellkoblingen av R_2 , R_3 og R_{456} . Begynner (f.eks) med å regne ut parallellkoblingen av R_2 og R_3 , som vi kaller R_{23} :

$$R_{23} = \frac{R_2 \cdot R_3}{R_2 + R_3} = \frac{1,2 \cdot 2,7}{1,2 + 2,7} [K\Omega] = 0,83 [K\Omega]$$

Deretter regner vi ut parallellkoblingen av R_{23} og R_{456} , som vi kaller R_t :

$$R_t = \frac{R_{23} \cdot R_{456}}{R_{23} + R_{456}} = \frac{0,83 \cdot 47,85}{0,83 + 47,85} [K\Omega] = \frac{39,71}{48,68} [K\Omega] = 0,82 [K\Omega]$$

Dette gir oss denne figuren:

Som vi bruker for å regne ut strømmen igjennom R_1 , som vi kan kalle I :

$$I = U_1 / (R_1 + R_t) = 5 / (2,0 + 0,82) = 5 / 2,82 = \mathbf{1,77 [mA]}$$

b. Hva blir strømmen gjennom R_2 ?

Må først finne spenningen over R_2 . Det er $I \cdot R_t$:

$$U_{R_2} = 1,77 \cdot 0,82 = 1,45 \text{ [V]}$$

Strømmen igjennom R_2 er lik spenningen over R_2 ; U_{R_2} , delt på motstanden R_2 :

$$I_{R_2} = U_{R_2}/R_2 = 1,45[\text{V}]/1,2[\text{K}\Omega] = \mathbf{1,2 \text{ [mA]}}$$

c. Hva blir strømmen gjennom R_3 ?

Må først finne spenningen over R_3 . Det er $I \cdot R_t$:

$$U_{R_3} = 1,77 \cdot 0,82 = 1,45 \text{ [V]}$$

Strømmen igjennom R_3 er lik spenningen over R_3 ; U_{R_3} , delt på motstanden R_3 :

$$I_{R_3} = U_{R_3}/R_3 = 1,45[\text{V}]/2,7[\text{K}\Omega] = \mathbf{0,54 \text{ [mA]}}$$

d. Hva blir spenningen U_2 ?

Må først regne ut strømmen gjennom R_6 . Det er den samme som strømmen gjennom R_{456} .
Den strømmen er:

$$I_{456} = U_{R_2}/R_{456} = 1,45/47,85 = 0,03 \text{ [mA]}$$

$$U_2 = I_{456} \cdot R_6 = 0,03 \cdot 47 = \mathbf{1,42 \text{ [V]}}$$